

СВОБОДА
UKRAINSKYI SHCHENNIK
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

Foreign and Jersey City Rates:			
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРЕЗИДЕНТ НЕПОТРІБНО ЗАПИТУВАВ КОНГРЕС

Звернення през. Айзенгавера до Конгресу в справі уповноваження його до акції у Формозійській протоці на випадок потреби, зголошено в понеділок 24 січня ц. р., закликувало знову проблему конституційних прав і компетенцій президента 3-дніних Держав, найбільших, що їх має будь-який голова держави в усьому світі. Проблема тим цікавіша, що вона кидася нове світло на внутрішньополітичні і міжпартійні відносини в ЗДА.

Ця справа, не раз заторкована впродовж історії американської республіки, в наших роках стала предметом голосних публічних дискусій, коли президент Труман дав наказ 27 червня 1950 року командувачеві американських збройних сил на Далекому Сході, генералові МакАртуру, прийти із збройною допомогою Південній Кореї, на яку за два дні перед тим напали комуністична північно-корейська армія. Сам президент Труман назвав був участь ЗДА в корейській війні "політичною акцією". Очевидно, що воєнне-політичний і матеріальний втрати в тій війні (136.916 людських жертв, в тому числі 33.417 убитих на бойових) заперечували такій скромній назві і давали поважні аргументи в руки противників тодішньої демократичної адміністрації. Особливо коли 26 листопада 1950 року комуністичні "добровільці" перешли річку Ялу й загрожували знищенням всього американського експедиційного корпусу в морі, а през. Труман відкликав 11 квітня 1951 року з командування генерала МакАртура, не погодившись на його воєнний план — бомбардувати бази комуністичного постачання в Манчжурії — й таким чином практично виключив можливість перемоги. Противники Г. Трумана, особливо з правого крила республіканської партії, одверто закидали йому, що він переступив конституційні компетенції, виставивши американське військо за море без згоди Конгресу. 11-го січня 1951 року Труман заявив, що він має для цього за американських конституцією всі потрібні права й не потребує згоди Конгресу. І тому він узяв за підставу до свого рішення тільки наразі з генералом Маршалом, а не з Конгресом.

Палкі дискусії довкола цієї проблеми велися під час осені виборчої кампанії в 1952-му році. Корейську війну називали "війною Трумана", підкреслюючи цією назвою, що нарід, репрезентований Конгресом, не уповноважував його до цієї війни. Республіканські кандидати, генерал Айзенгавер, вправді погоджувалися, що президент Труман правильно zareagував на комуністичну агресію в Кореї, проте заявив, що буде радитися з Конгресом на випадок, якщо зайде подібна ситуація. Але республіканські ортодокси не задовольнилися з того, що президент став республіканцем, і з тієї ж причини свого репрезентанта на найвищому державному становищі, а рішили такі виключити на майбутнє можливість повторення прецеденту — ставлення Конгресу й народу перед такою докорінною фактичною політичною, які потягли за собою воєнну участь ЗДА. Бо й безпосередній попередник Трумана, демократичний президент, Ф. Д. Рузвельт, теж не радився з Конгресом, приймаючи на конференції в Кайро, Тегерані й Ялті такі постанови, які затягли на долі ЗДА по нинішній день. В той опозиційний атмосфері республіканських принципальних оборонців прав Конгресу зростає так званий "амendment Брікера", республіканського сенатора з Огайо, зголошений вже за урядування Айзенгавера.

Айзенгавер гостро виступив проти внеску про зміну конституції, що обмежувала б права президента. У цьому своєму становищі він знайшов підтримку серед численних демократів. Внесок сенатора Джона Брікера, "завис" у Сенаті, але сенатор Брікер запевняє, що він не залишить своїх заходів, щоб такі постанови його на денний порядок. Останні звернення президента Айзенгавера до Конгресу в справі Формози ніби дає моральну й правну-прецедентальну підтримку сенаторові Брікеру: ось як президент доказує нечестність попередньої апропріати Формози для воєнної акції поза межами американського континенту! І тому дехто закидає президенту Айзенгаверу непослідовність, хоч водночас визнає, що президент чесно виконує свої призначення з часів своєї кандидатської кампанії. Але це справа поважніша і глибша, як тільки куртуазність у відношенні до Конгресу. Звернувшись на це увагу сам речник палати репрезентантів, голова демократичної більшості в ній, старий досвідчений політик, Сем Рейберн. Підтримуючи цілком президента Айзенгавера в його бажанні діяти від Конгресу апропріату на воєнну акцію в Формозійській протоці й зголошуючи від себе відповідну резолюцію, яка фактично дає президентові воєнну руку, Сем Рейберн з притиском підкреслює: президент 3-дніних Держав формально не потребує такої апропріати, бо конституція дає йому право рішати про мир і війну. При цьому він додає, що для того, щоб достати уповноваження від Конгресу, формалістично вимагав би менше 24 години часу, а в нинішній стадії розвитку воєнної техніки 24 години можуть заважити на вибір чи програти війну, отже на житті всієї нації. І тому Сем Рейберн застерігає, що уповноваження від Конгресу для президента Айзенгавера в справі Формози не може стати прецедентом на майбутнє.

Це дуже цікавий приклад, як самі американці не хочуть обмежувати прав свого президента, довіряючи йому, так би мовити, в принципі, що він знає, як найкраще вирішити таку найскладнішу проблему, як справа війни в будь-якому міжнародному конфлікті. Будучи одностайно фанатичними захисниками волі та демократичних свобод і всією своєю

І. Світ

НАПРУЖЕННЯ БІЛЯ ФОРМОЗИ

Президент Айзенгавер переслав до Конгресу свій план, що виявляє наміри Америки у відношенні до Формози та її майбутнього. Чи буде на Формозі гаряча війна чи холодна, чи буде якась форма миру — все залежатиме від того, яка політика буде провадитися щодо Формози та уряду генераліссимуа Чінг Кай-шека.

З певних код виїшла думка оголошення перемир'я. Цю думку підтримують англійські кола, а також держави, які визнали червоний уряд в Пейпінгу. Інші вважають, що Формоза має стати незалежною державою. Цим перекреслено було б плани визволення Китаю та перебрання уряду в Пейпінгу національним представництвом, під проводом Чінг Кай-шека.

Ледве чи Формоза погодиться сидіти разом з Пейпінгом за дипломатичний стіл. А проте Пейпінг може на це піти легко, щоб викласти це більший заколот серед держав.

Щодо проголошення незалежності Формози, то ця справа має в собі багато логічності й, мабуть, була б бажана для самого острівного населення, але не для уряду Національного Китаю. В історії Формози самостійний уряд був двічі. І відомо, що саме корінне населення острова дивилося на китайців з континенту як на завойовників.

За старих часів Формоза була для китайців "терра інкогніта". Китайці взагалі не любили мореплавства, і в цьому мають дуже багато спільного з москвинами. В 1624 р. голландці з своїх плаваннях до Японії, де вони мали факторію біля Нагасаки, "відкрили" Формозу, вже відому перед тим португальцям, що відкрили цей острів у 1383 р. і назвали його Ілля Формоза — прекрасний острів.

На низькому березі західної частини Формози голландці збудували форт і назвали його Зееландія. Целу будову форту возили з Батавії у Голландській Індії, де тоді була центральна Східно-Індійська — голландської компанії. Голландці встановили прекрасні взаємовідносини з тульцями, що були досить миролюбні та привітні. В ті часи на острові з'явилися й колоністи китайці та японці.

Запровадження податку на цукор стало причиною заворушень серед тульців. У війні на стороні голландців стали 2,000 китайців-християн. Острів'ян очолював син ві-

домого пірата, напівяпонця, Консінга.

Революція змусила голландців збудувати форт — "Провінція", де стоїть тепер м. Тайнан. В 1656 р. губернатором острова призначено Фредеріка Коста, який правильно оцінив ситуацію і зажадав з Батавії військових сил та зброї. Але Батавія пішла іншими шляхами й, замість скріплювати Формозу, розпочала війну з португальцями у Макао, щоб позбутися конкурентів у тогівлі. Консінга став справжнім володарем острова і 30 квітня 1661 р. робить внаслідок біля форту Зееландія. Його армія та флот мали 25,000 людей, а голландська залоза нараховувала тільки 2,200 воїнів та 600 європейських поселенців. 1-го лютого 1662 року форт Зееландія був зданий, і підписано почетний мир.

Консінга після того переїхав великі мости до Китаю, здобувши походу Нанкін, провадив успішні війни з маньчжурською династією і почав готуватися до походу на Філіппіни, щоб вигнати зідтам єспанців. Несподівано єспанці на 39-му році перемогли плани Консінга. Його син став фактичним консулом Формози але війни Консінга виснажили сили острівного населення, і у 1682 році острів опанували маньчжурські встановивши свою адміністрацію на чолі з китайцями.

У північній частині острова панували кінські єспанці, поки їх не вигнали голландці. В старовинному єспанському форту Сан Домінго (місто Тамсуї) знаходилися тепер британський консул.

В 1771 р. побував на острові князь Бенковський, відомий польський авантюрист, що втік був із заслання на Камчатці разом з 96 особами. Серед них було й кілька українців. Він прийняв участь у війні тульців з китайцями і описує дуже образно ці події в своїх мемуарах. Від 1842 р. починають на острові з'являтися англичани та інші європейці. В 1867 році була тут експедиція американців проти тульців, а в 1871 р. — японська експедиція.

В 1884-85 рр. французі робили спробу окупувати острів, як забезпечення проти Китаю у тодішній війні.

В японсько-китайській війні 1894-95 рр. Формозу, згідно з мирним договором передано Японії, але місцеве населення на чолі з губернатором Танг Чінг-сунгом не визнало цієї передачі і створило республіканський уряд. Японці розпочали війну проти Формози, і 30 травня взяли штурмом форт Кілуанг. Президент республіки втік на німецькому кораблі і столицю перенесено до Тайнанфу, де президентом став Лю І-пі, відомий ватажок Чорного Прапора. Тоді були випущені всі республіканські гроші та поштові марки.

Японці вперто просуваються на південь, поки не розбили решту військ президента Лю І-пі в жовтні окупували останнє місце Такао. 21-го жовтня республіка перестала існувати, а її президент втік до Китаю.

Минуло майже 20 років,

ЩЕ ОДИН ВИБРАВ СВОБОДУ

Париж, 25 січня 1955 р.

Адальтберг Роса 40-літній скрипаль з Румунії, сидить за столом президії пресої конференції в залі професійної спілки "Форс Універс" (ромунська мова), при вулиці 198 Авеню ді Мен. На столі президії лежить його скрипка — не є "багатством", яке називав з собою Роса, вибравши свободу. Голова Ресмон Лешбур коротким словом починає пресою конференцію. Показують фільмові апарати, працюють фонографи, і при сліпучих світлі прожекторів починає свою драматичну історію румунський музикант.

Він народився в Тиргу-Муреш 1915 року. Вчився музики в консерваторії три роки. Пізніше служив у війську, 51-го рока. За другої світової війни був полонений совєтським військом. Вернувшись додому 1945 року. Продовжував свою освіту в Музичній академії півтора року. В цей час десь побачив, що там більше вчили лейнізму як музики: вносили сама комуністична пропаганда. Як добрий музикант, поки японці опанували острів. В 1910-14 рр. у воєнних діях брала участь ціла дивізія японських регулярних військ, а в роках після першої світової війни японці розпочали навіть літати, розбавляючи гірські позиції тульців.

Формозькі гірці — відомі й вільнолюбні нації, малий японський походження, поділений на декілька племен, з яких тароко найбільш відоме своєю хоробрістю та красою. І в сьогоднішніх умовах в гірських районах фактично ніхто з китайської адміністрації не буває, а тульці самі приходять до певних місцевостей для торгівлі. Чужинці відносять тільки певні прикраси місцевості.

Ті, хто відкинув ідею незалежності Формози, спираються свої плани на минулий час цього острова та окремішності його тульського населення. Але китайці мають тут велику чисельну перевагу, бо населення і низьких частин острова і міст майже на 60 відсотків китайське.

Пересуєні американської флоту та плани оборони Формози мають надзвичайне стратегічне значення, бо цей острів забезпечує оборону Філіппін та підступи до Японії і Китаю.

На випадок воєнних дій у Формозійській протоці, Совєти в значній мірі скріплюють свої впливи в Китаї, самі граючи роль "миролюбної держави". Але більш правдоподібно є те, що Пейпінг розраховує без війни забрати всі острови, що є в руках націоналістів, і таким чином підготувати наступ на саму Формозу.

Комуністи сподіваються, що їм вдасться розділити західні держави на кілька груп і ізолювати Америку. А ізоляція ЗДА та повільний наступ дадуть їм можливість не тільки забрати всі острови, але й рівночасно перевозити операції в Індокитай.

Останні акти Конгресу та Сенату, підтримуючи звернення президента Айзенгавера, скріплюють позиції вільного світу й проводять лінії оборони. В цьому їх значення.

Попав у Бухарешт. Старався своєю пильністю в музиці здобути довіру начальників. Комуністична влада почала посылати його з іншими музикантами за кордон. Так він побував з румунськими музикантами в Австрії, у Відні. У Відні Роса побачив, що там є совєтський сектор, і відчув, що він не хоче бути втякнений в цей сектор. Роса використав нагоду, приїхавши в Париж з мистецькою дружиною співи і танцю "диригент Румунії". Цим відвідування робила велику роботу комуністична преса. Сам Роса мав острах вибрати свободу в Парижі. Йому казали, що комуністи Франції дуже сильні, і тут тікати небезпечно, бо він має там вільнолюбні музиканти, і віддають у руки комуїстам Румунії. Він і тепер боїться, щоб його не схопили комуністичні агенти, а тому хоче виїхати з Парижу в Англію або в Данію.

Роса оповідає, як йому пощастило втекти з-під наглядом комуністичних директорів. В суботу 22 січня всі члени мистецької дружини вечері разом в ресторані, після концерту. Вей були в національних убраннях, як прийшли з концерту. Роса не хотів вечеряти. Він сказав, що не здужав, і хоче піти в свою кімнату в готелі, до якого належить і той ресторан.

Нагледати, що постійно знаходяться між мистцями, не помітили, що Роса не пішов до своєї кімнати в готелі, а виїхав на вулицю і покликав таксі: "Американська амбасада!" — гукнув він шофера.

Була 12 година і 30 хвилин, коли Роса доїхав до американської амбасади. Портьє йому сказав, що нічим не може допомогти, мабуть уважаючи його за божественного чоловіка у румунських постолах, у довір'ї білій сорочці, в високій смуглій шапці, з скріпкою під пахвою, мабуть, не викликав довіри в американській амбасаді. Портьє думав, що Роса — італієць (румунська мова подібна до італійської), але румун закричав йому: "Ніке італієць-но!"

В цей момент з'явилися два французькі поліцейські на роверах. Роса дуже перелякався: думав, що то комуністичні агенти. Повітряни, що вони — представники права і порядку Роса просив їх, щоб його арештували. Вони сказали, що зробити цього не можуть, бо для арештування нема причини.

Що робити? Лягати на вулиці, з небезпечкою, що його схоплять комуністичні агенти? Тоді Роса робить останню спробу: він кидається з ножем на поліцейських. Той ніж він узяв непомітно зі стола ресторану. Тепер поліцейські мали підставу його заарештувати, як порушника права.

Роса перебув цілу ніч у поліцейському комісаріаті. Він мав ключі від своєї кімнати в готелі, і поліція довідалася, де він живе: готель Дорсе. За телефонували в готель. Звідти прийшли директори мистецької дружини: Міне, Бланда і ін. Вони хотіли взяти Росу з собою.

Побачивши небезпечку, Роса вихопив у поліцейського револьвер, щоб убити себе. Це показало, що поліцейським, що справа поважна.

Про його втечу довідалися представники Центру Вільних Професійних Робітничих Спілок на-Чужині. Вони взяли Росу під свою опіку.

Журналісти питалися у Роси: чому він рішив тікати в американське посольство. Він сказав, що в теперішній міжнародній ситуації тільки Америка має силу проти комуністичної агресії і може допомогти поневоленому народом визволитися. В Румунії слухають радіопередачі вільних країн дуже уважно. Поневолені більшістю людей дивляться на небо і надіються, що вільні держави, в першу чергу Америка, допоможуть їм визволитися. Роса оповідає, що багато румунів загинуло при будівництві Дунайсько-Чорноморського каналу. Його назвали "Каналом смерті". Але будову припинили: план будівництва каналу був неправильний.

На прохання присутніх А. Роса заграв на своїй скрипці — "Спадеа ласта". Вей слухали сумну мелодію і оплесками дякували мистцеві. Цю мелодію почувуть і румуни в своїй країні, бо вона була записана на магнітофон для радіопередачі.

— Н. Скитський

Д-р Ол. Марітчан

МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ

(1)

Після закінчення першої світової війни, коли внаслідок Вєрсальського мирного договору постала міжнародна інституція для замирення світу — Ліга Націй, заснована майже у всіх переможних державах Європи, Америки і Азії Товариство для об'єднання Ліг Націй, які об'єдналися з часом в Міжнародну Унію Товариств Ліг Націй, з об'єднанню в Брюсселі. Згадаймо, що на меті дати підтримку зусиллям Ліг Націй довести до замирення у світі шляхом поладження всіх міжнародних конфліктів мирними засобами. Одною із справ, якою займався Міжнародна Унія Т-ста Ліг Націй (МУТЛН), була справа оголошення націоналістичних і расових перемог на принципі волі в світі. Жадна наша жертва на таку ціль, жаден наш труд для неї не можуть бути завеликі.

Всіх же може зробити насправді вільна і від жадних "кол" незалежна та жадними політичними "принципами" не обмежена українська наука. Але вона може це виконати тільки тоді, коли матиме насправді найбільш великодушну підтримку з боку всього нашого загалу. Як у науці і вільній нації, так же більше у вільній науці поневоленого народу кожний вложення на її підтримку цент дасть моральні і політичні користі, яких не зміряти жадними цифрами, коли мова про їхню цінність для такого епохального і величного завдання як визволення українського народу і кінець перемога принципу волі в світі. Жадна наша жертва на таку ціль, жаден наш труд для неї не можуть бути завеликі.

"Монитор", від жидів — д-р Ізраель Вальдман, а на головного секретаря Т-ва обрано автора цих споминів.

Зараз після заснування Президії ЗУТЛН переслала статті Т-ва Міжнародної Унії в Брюсселі з проханнями прийняти ЗУТЛН до МУТЛН в характері рівноправного члена. На це зголошено, на це Товариство одержало запрошення прийняти до Монітору, де в березні 1922 р. мало радили комісія для справ охорони національних меншин, під проводом голови комісії англійця лорда Дікенсона. Приймаючи запрошення, ми заявили, що ми згодні з застереженнями, що в нарадах згаданої комісії не вільною участі, бо наше Товариство стоїть на становищі державної окремішності Східної Галичини, а прибудемо до Монітору виключно для обговорення справи прийняття нашої Товариства до Унії. На тій основі вийшла в березні 1922 р. делегація ЗУТЛН, зложена з двох представників: д-ра Романа Перфецького і мене до Монітору, куди водночас мав прибути також головний секретар Унії, професор університету в Бордо (Франція), Рійссен.

Під зашмареним небом Італії ми в Мюнхені і тільки кризь мряку могли бачити прегарні околиці Зальцбургу і баварських гір. Прибувши до Мюнхену, сконтрактувалися з проф. Рійсеном, який прохав нас прибути на зустріч з лордом Дікенсоном увечері в готелі "Басріше Гоф". В означений час ми явилися у вестибюлі готелю, і з цікавістю чекали на появу достойних представників Унії. За деякий час явився проф. Рійссен і привітав нас з тією здержливою чемністю, яка характерна західно-європейських учених. Названий на зріст, з єспанською бордюкою, з живими очима і рухами, проф. Рійссен робив дуже миле враження. Він повідомив лорда Дікенсона про наше прибуття, і за кілька хвилин ми побачили постать лорда, який повільним кроком сховався до вестибюлю. Високий, з прегарним кучерявим сивим волоссям, з милим виразом обличчя та з моноклем в оці, лорд Дікенсон подався в нашу сторону. Проф. Рійссен підійшов до нього і показав на двох українців, які прибули з далекого

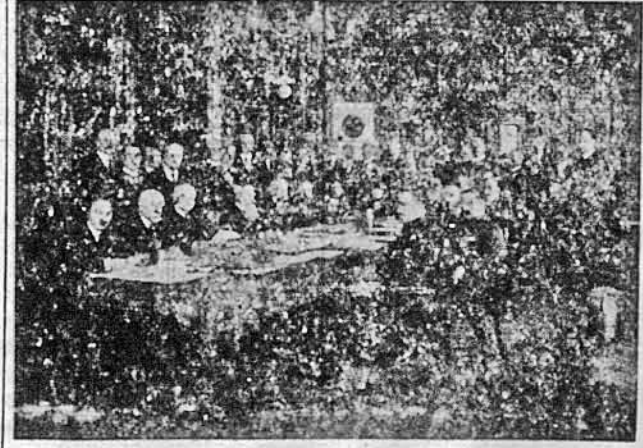
Відня. Виявилося, що лорд Дікенсон дуже слабо володіє французькою мовою, а ми, що тоді не знали англійської мови, так що проф. Рійссен мусів бути перекладачем. Далі виявилось, що для лорда Дікенсона назва "Україна" була новиною, і він навіть не мав поняття, де Україна знаходиться. Нема що й казати про такі назви як Східна Галичина, Волинь, Підляшшя, Буковина, бо це вже були частини незваної лордові України.

Зате проф. Рійссен мав уже деяке поняття про Україну, але в сполучі з поняттями Польщі, як про країну, зближену до Польщі.

Інформаційна розмова тривала близько чотирьох годин при скромній чорній каві. Лорд Дікенсон не поспішав, робив докладні записки, дивився на малу, питав про число українського населення, про стан шкільництва, про передові відносини, словом хотів мати якнай докладніші інформації. Проф. Рійссен дотримувався нам кроку, хоч було видно на його лиці і змучення і певну нервозність, бож на другий день було засідання комісії і він

мусів підготувати ще деякі справи. Ми дивувалися товариській витонченості лорда, який з великим тактом і терпеливістю провадив не легку розмову. Врешті після 11 годин ночі лорд Дікенсон закінчив розмову. Підвісився до нього, з властивою англійським флегмою, сказав, подаючи нам руку: "До подання на конгресі у Празі".

Головна Рада Міжнародної Унії Товариств Ліг Націй в Будапешті (20-22 жовтня 1922 р.). На фото з м. І.є: президент Унії — італійський міністер Руффіні, лорд Дікенсон — голова англійської делегації, амбасадор Думба, голова австрійської делегації, міністер Антоніо, голова угорської делегації, гол. секретар Унії проф. Рійссен, посол Деніс-Деніс, член англійської делегації, О'Маллон гол. секретар англійської делегації; українські делегати: ЗУТЛН: д-р Перфецький, д-р Марітчан, о. Жан, п. Бляка Баранова, СУТЛН: Микола Задзіжак, І. Базик, Лагутенко.

Головна Рада Міжнародної Унії Товариств Ліг Націй в Будапешті (20-22 жовтня 1922 р.). На фото з м. І.є: президент Унії — італійський міністер Руффіні, лорд Дікенсон — голова англійської делегації, амбасадор Думба, голова австрійської делегації, міністер Антоніо, голова угорської делегації, гол. секретар Унії проф. Рійссен, посол Деніс-Деніс, член англійської делегації, О'Маллон гол. секретар англійської делегації; українські делегати: ЗУТЛН: д-р Перфецький, д-р Марітчан, о. Жан, п. Бляка Баранова, СУТЛН: Микола Задзіжак, І. Базик, Лагутенко.

3 пожовклих листків
ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА” 50 РОКІВ
ТОМУ

(За час від 5 до 26 січня 1905 р.)

Перегляд подій на Американській Русі за минулий рік

Стаття під згаданим заголовком з підписом „Урманец”
ресструє важливіші події з українського життя в США в 1990 році. До таких подій належить конвенція УНСоюзу з наго,

ного десятиріччя в Шамакові, де відбувся трет величаний кологер в честь Т. Шевченка. «Конвенція шамаківська» це справді величальний образ з історії Американської Русь, назва якої у статті угадується підбавляючи до неї інших організацій, а саме «Соединения», «Общества». Везуємо найважливішим ділом Ам. Русь в минулому році було заснування «Руської Бури» в Понкерсі, Н. Й. — У Канаді почали виходити новий часопис, «Слово», орган українських конвентів для протидіяння ліберальному, «Канадському Фрмерю». У ЗДА почав виходити просвітньо-науковий місячник, «Слово», що видає кожного місяця один почуюча книжку. Дуже радо прийняла Ам. Русь вістку про заснування перш Руської Кінгари на американській землі в Сентроні. — Взагалі осягом на економічному полі було заснування «Руської Конвенції» в місті Рокфеллі. Тут розвиток громадського життя є свідать великі нічя в Оліфанті в Ансоні. Недостача в організації церковного життя позначилася переходом багать русинів на російське православ'я. Немало розголосу наробила справа Серафима. Висвячені ним люди, пізнавши його з душевній цареланній гадки, відокремилися від нього і утворили, «незалисним конкосторію», яка одначе переходить на власні «залисні патріархіє».

[illegible]

Будучність. Американський Русь

Над цією працею працював автор статті з підписом П. М. Він пише м. ін.: «Коли шитатися Русей, що вони дадуть про будучність. Американський Русь, то мого видає велика надія на друге покоління, щоб не українські діти, що вже не народилися, Однощільної Американські Русей» тепер їх нема, є тільки поодинокі руські громади з групи. Злучити їх всі громади разом, зліпити їх в одну єдину цілість, належить певно до будучности. Цього першого покоління виконати не може, бо замало на це часу й сил, які треба зжити на побороювання перших перешкод і стати

Редактор „Свободи“, Іван Ардак, помітив довгий допис Скрегунто про початки релігійного руху, поширюваного руськими штурдистами. Він каже, що цей допис, підписаний головою відділу 10 УНСовізу, доручив йому помістити голо-УНС для остороги перед розбиранням церковної єдності. Свій редактор з цим не погоджується, бо перед тим йому казали не містити таких дописів. Зате він запрошує до себе

дому людей, що хочуть донавестися про ці справи, а він вказав на книжницю про штудіювати. — Руські списки з 1900-х років, а це прізвища Іван Валия і мучиківський Юлія Федор, разом з галицьким істориком Андреем Штепаничем. Руми в справі самостійної еміграції для американських русинів. — Двадцять греко-католицьких американських священників, між ними трьох зарплатників і сім галицьких оголошили в „Свободі” протест проти загарабання греко-католицької парафії в Джерзі Сіті о. Теодором Обувшечком, і використав відсутність хворого пароха о. Миколая Підгорецького, щоб забрати церкву для себе.

Дрібні дієти

Русини в Мейфілд склали 38,90 дол. на страйкарів — Сембрату, що сидить в'язень в Філадельфії. Цими днями відвідав до Європи паніні: Емілья Гріф Валу, професорка з номії й соціології в Беллелі Каледж, на студії історії, жартує, буди її на наслідків еміграції слов'ян до ЗДА. Вона буде сподіватися і доложу русинів. — У Ньюйоркським німецьким соціалістичним часописі „Зонтагсблатт“ де Ньюйорк Фольгсцайтунг в 4 числі подніжє переклад оповідання українського пис-

УВАГА! РАЧЕСТЕР Й ОКОЛИЦІ! УВАГА!
Сестрицтво Рож. Пресв. Богородиці
Віллів 36 УНСОЗУ

— плаштовус —

БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, 6-го ЛЮТОГО 1955 Р.
о год. 5-ий вечором

в залі Українського Американського Клубу
292 Hudson Avenue.

На цей бал Сестринство має честь запросити всі Братства, Товариства і всіх Українців околиць Рачестер до численної участі. — Всі членкині нашого відділу повинні бути на заході.

За добру забаву ручить — **Комітет.**

НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК
НАШИМ ДІТОЧКАМ — це КНИЖКИ,
що їх дістанете у книгарні „Свободи”:
 Брати Моуглі — Р. Кіплінг ..... \$ .60
 Боріс за правду — історичне оповідання для молоді. А.

Кашченка	40
Для мист. про збірніт — Ілюстрований збірник для до- слідч.	60
3 Діпра на Дунай — оповід. для молоді — А. Кашченко	40
Зима — збірник оповідань і віршів	50
Князя слава — А. Лотоцький	1.00
Листочки-Платочки — упорядкувала М. Юркевич	40
Ніто — збірник оповідань і віршів	70
Літе Микита — І. Франко	50
Літе Микита — Ілюстрований	2.50
Медовий Телебеск — прихована казка — Р. Завадонич	40

Напад на Січ — Д. Мордовець	05
Осипі — М. Юрчишин	70
От так казали... — Р. Кіплінг — неказанка ІО, Сірій	75
От собі старійши... — Р. Кіплінг	35
Перелом — Р. Завадювич	50
Під Корсунем — оповідання для молоді — А. Катченко	45
Водоторгівці Гуцулівського до немічаника	20
Про горобині славного водоторгівця ІО, Сірій	40
Собіка-Шугурка — Р. Завадювич	40
Світлана мандрівка краплини води — ІО, Сірій	40
Старий водоторгівця — Д. Малин-Собічак	10

Три оповідання з малюнками	Д. Малин-Сібірськ	25
Усеосвітничий	В. Чаплієно	50
У дружньому колі	оповідані і вірші В. Данилович	40
Українські народні казки	М. Лукінієно	1.25
Українські народні казки	упорядкувала О. Іваненко	2.00
Сестричка Мелася	оповідання М. Вовчка	40
Срібна гривня	П. Погидного	25
Меч і книга	В. Балагури	1.75
Івасик Орлик		40
Бім-бом	кольорове видання	60

За сестрою — А. Чайковский	1.00
Микола Джеря — І. Нечуй-Левицький	.65
Юрчик Мандрівник — колгоспна казка	.50
Чарівна хустина — О. Забіла	.50
Гарфа Лейлі — К. Малицька	1.50

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA",

P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ПРАЦЯ
HELP WANTED—MALE
ДЕРЕВОРОБІТНИКИ
Мужчини досвідчені при машині і столі. Також досвідчені "Formica Men".
Телеф. HEMlock 6-8200
Питайте за Mr. Portman.

ДОКІ ГУМЕННОЇ
"ВЕЛИКЕ ЦАБЕ"
Що знайомить із життям давніх предків українського народу.
Понад 300 ілюстрацій.
Стр. 160.
ЦІНА \$2.50.
Замовляти:
"СВОБОДА"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

САЛОН КРАСИ
"МАРІКА"
Щоденні години:
від 9. рані до 8. вечір.
318 EAST 6th ST.
(Bet. 1st & 2nd Ave.)
NEW YORK 3, N. Y.
Телефон:
GRamercy 5-7244

REAL ESTATE
BENSONHURST—BROOKLYN
(New)
2 родин. мурований дім, 6½ кімнат, 1½ ванн, апарт, модернізовані ванни, 1 блок до ссипів і собору. Діагональний "сінк", холодильник, апарт, до зайняття. Тільки \$13,500. Приват. продаж. Телефон власника: FL 7-6453

МОЛОЧНА ФАРМА
Мешк. приміщення, 4 спальні, 2 родин. дім до винайма, стайня на 40 корів і поле. Добра земля, досконалі вигляди. Головинний будинок продается окремо.
ROBERT GREIG,
Red Hook, N. Y.
Tel.: 5392. Owner

LONG ISLAND
7 кімн. дім, олів. огорожені, 2 ванни, великий склеп. Stationery — новий і модерніз. вжиток — також гроші — добре пожити.
Телеф. власника:
Glen Cove 4-3841

FARMS FOR SALE
КУРЧА ФАРМА на 2,600 курей, 6½ акра землі. Дім з 2-ма спальнями, \$23,000.
ФАРМА на 600 курей; 2½ акр. дім з 2-ма спальнями; жадас \$14,000.
STANLEY C. CRAYTON, Broker
M. Pikaart Rep. Castle 3-0195
P. O. Box 454, Manassas, N. J.

BUSINESS OPPORTUNITY
BAR—GRILL
Повне влаштування. Добре бізнес. Положення в Bush Terminal, Brooklyn. Можна поліпшити умов. життя. Власник продас по дуже умір. ціні.
Телеф. ST 8-9428

ПЕКАРНЯ
Повне влаштування. Добре положення, 4-кімн. мешкання та 2 екстра кімнати в заді сцену. Помір. рент. З уваги на недовгий власник продас по дуже умір. ціні. — 199 Knickerbocker Ave., Brooklyn, or Phone NY 7-0750 or write: Box 127 — 11 W. 42 St., Rm. 830, New York City.

Гроші — Делікатеси, пиво і молочні харчі. Пов. вжиток, наріжне, біз. положення, біз. project. З кімнати позду. \$75 місяч. рент за мешкання і крамницю. Ідеал. для подружжя. Власник продас по дуже умір. ціні. Зайдіть до власника: 3939 E. Tremont Ave., Bronx, N. Y.
Phone TA 3-7330

НА ПРОДАЖ
БАРА—ГРІЛ при головній вулиці, на продаж за \$4,600
Багато інших в місті й на селі. Також
ГРОСЕРІЯ з 3-кімн. мешканням в заді на продаж за \$2,500.
КРАМНИЦЯ з цукорками в дуже добрім положенні \$600.
Мало на продаж інші бізнеси у різних дільницях, також позв. містом.
Якщо хочете продати або купити голосуйте до:

F. GAWLINSKI
Business Broker
32 EAST 7th STREET, NEW YORK CITY
Tel. GRamercy 3-0713
Бюро відкрито від 9 до 5:30
Заховайте мою адресу на будуче.

ПАКУНКИ-ДАРУНКИ
ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ
З ОПЛАЧЕНИМ ТУТ МИТОМ.
Харчі, новий й уживаний одяг та ліки.
TEMPO GIFT PARCELS CO.
100 West 72nd Street, New York 23, N. Y.
Скоря обслуга. Schuyler 4-9100. Гарантія доставки.

НАД МІСТЕЧКОМ БЕТ У СТЕЙТІ НЬО ЙОРКУ МАЯВ УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР

У містечку Бет у стейті Нью Джерсі й околиці живе всього коло 20 українських родин, розкинутих і без тісного взаємного зв'язку, що його вдержується майже виключно зустрічами — в церкві. Тому й не відзначено роковини 22-го січня власними святковими сходами. Все ж, завдяки заходам кількох молодих осіб, головни ж громадянина Івана Олійника, невеличка українська громада у Бет мала в цьому році великий національно-пропагандистський успіх: сільно-жовтий прапор вивішено в суботу 22-го січня ц. р. на щоглі в Полтні Парку поруч із зораням американським прапором. Іван Олійник звернувся до управи міста й місцевої поліції з проханням, щоб дозволено відзначити 37-мі роковини проголошення самостійності Української Народної Республіки, покликавшись на прокламацію, оприлюднену в цій справі губернатором Гарріманом на ділий Ньюйоркський стейт. Управа міста й поліція поставились до тої прохання дуже прихильно, і український прапор, куплений п. І. Олійником за власні гроші, пишався цілий день над містечком, сполукаючи виразу ім'я України серед мешканців, що досі знали про неї дуже мало. Місцева газета, "Стойбен Еджвейк" в числі з понеділка 24 січня принесла велику світліну, на якій видно, як місцевий поліційний старшина, Вільям Мерджесон, разом з українцями пп. Г. Магіро, Л. Лисичиним і І. Олійником спускає учерги 22-го січня український прапор. В цій же газеті вміщено статтю про Україну та її боротьбу з Москвою за свою волю.

У ЛЬВОВІ ПОСТАВЛЕНО ОБЕЛІС НА ЧЕШЬ МАКСИМА КРИВОНОСА

Київська радіовислудня подала таку вістку: „У Львові, на Книжній горі, урочисто відкрито обеліс на честь співборця Богдана Хмельницького, полковника Максима Кривоноса. Одним із найславніших бойових подвиговів Максима Кривоноса було здобуття фортеці Високого Замку, яку вважали неприступною. На обеліску є напис: „14-24 жовтня 1648 року селянсько-козацькі війська під проводом героя визвольної війни полковника Максима Кривоноса розгромили війська польських окупантів і здобули замок, побудований на цій горі“.

Княжна Маргарета виїхала в подорож

Лондон. — Княжна Маргарета, сестра королеви Єлисавети II, розпочала чотиритижневий подорож до Західної Індії з „місією доброї волі“. Вона відлітала великим трансатлантисним літаком, де впорядковано дві кімнати для неї та її поету, який складається з двох пань до товариства, двох слуганок, двох конюшних, поліційного старшини і фризисера. З летунського майдану відлетіли в охороні літака княжни два во-

Спорт

УСК НЬО ЙОРК ПЕРЕМАГАЄ ЛІДЕРА НАЦ. ЛІГ

УСК — МАЛТА ЮНАЙТЕД 1:0 (0:0)

Бруклін, 30 січня 1955 р. — Без огляду на холодну погоду і вітер, змагання, які в майбутньому вирішать показник Нац. Ліги, стягнули на площу коло 300 симпатиків УСК-у і представників Ліги, які насолоджувались гарною грою зустрічі „Сін“, вже в перших хвилинах перебірає ініціативу гри і не випускає її зі своїх рук до кінця першої половини. Однак, часті наступи на ворота противника ліквідують уворот, який мав дуже багато частя і оборона, яка була найкращою частіною противника. Помітно всіх зусиль і допомоги вітру УСК не зумів у першій половині устояти внаслідку.

Надії на другу половину були менші, тому що УСК-ові прихилили грати проти вітру. Проте й тепер УСК держить діл і ініціативу і гостіє під воротами противника. Малта тепер, як і в першій половині, обмежується тільки до випадів, які при стані 0:0 були дуже небезпечними. Ситуацію рятують С. Ардт, який з подачі Віттока позначив пенальті у сітку противника. Намагаючись Малти вирішити остали без успіху. УСК далі тряс на один ворота, а стріли Павлюка, Віттока, Навівайка і поміч відбиваються від стовпів і десерт не противника. Судював добре п. Шмідт. Мир.

НА ПРОДАЖ
БАРА—ГРІЛ при головній вулиці, на продаж за \$4,600
Багато інших в місті й на селі. Також
ГРОСЕРІЯ з 3-кімн. мешканням в заді на продаж за \$2,500.
КРАМНИЦЯ з цукорками в дуже добрім положенні \$600.
Мало на продаж інші бізнеси у різних дільницях, також позв. містом.
Якщо хочете продати або купити голосуйте до:

F. GAWLINSKI
Business Broker
32 EAST 7th STREET, NEW YORK CITY
Tel. GRamercy 3-0713
Бюро відкрито від 9 до 5:30
Заховайте мою адресу на будуче.

ПАКУНКИ-ДАРУНКИ
ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ
З ОПЛАЧЕНИМ ТУТ МИТОМ.
Харчі, новий й уживаний одяг та ліки.
TEMPO GIFT PARCELS CO.
100 West 72nd Street, New York 23, N. Y.
Скоря обслуга. Schuyler 4-9100. Гарантія доставки.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СИРАКУЗ, Н. Й. — Т-во Укр. Січ відділ 39 повідомляє членів, що місячні збори відбулися в неділю, 6-го лютого, о 8-й год. в У. Н. Домі. В суботу, 5-го лютого від 8-10 веч. і в неділю, від 11:30 до 3 попол., можна вкладавати вкладки. На річних зборах Т-ва Укр. Січ, 16, січня вбрано нову Управу на 1955 рік в такому складі: О. Шмокалюк, предс.; Н. Годжак, заст.; М. Рубач, фін. секр.; М. Зарічний, заст.; В. Реньок, рек. секр.; І. Камеко, заст.; І. Пугуляк, кас.; І. Лесюк, заст. кас.; контр. секр.; С. Грицьк, ф. Сінцінський, С. Величко; дел. до УНК В. Малякович, В. Жмур, дел. до У. Н. Дому М. Смігир, А. Яворський, опікуни хворих С. Монастирський, А. Вага, А. Костишин; прапорщики: В. Гриник, В. Намісник; дверник І. Лудак.

НЬО ЙОРК, Н. Й. — Управа 184 відділу „Верховина“, повідомляє своїх членів, що в неділю, 6-го лютого, о год. 2-й попол., відбулися загальні річні збори у власній домівці при 423 Е. 9-а вул. Нью Йорк. Присутність членів обов'язкова. — П. Соболев-Зілинський, голова; д-р В. Коваль, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — На річних загальних зборах Т-ва Запорізька Січ відділ 251, 23, січня 1955 р., вбрано новий уряд: П. Загурський, предс.; М. Страт, заст.; І. Дарвак, кас.; М. Задоний, секр.; контролер: Комісар, Д. Шмагал, Гавриляк; комісія хворих: Карась і Филиппини, Савтсайд; М. Страт, Вестсайд; Юнич, Бруклін; І. Дарвал, Парма, Огайо. Делегати до Злучених Організацій: М. Задоний і В. Чужак. Новообрана управа подас до відома своїм членам, що місячні збори відбуватимуться щотижня в неділю (в місяці) по першій, о год. 1-й попол., в церковній залі при вул. Каледж та W. 7th St.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Повідомляємо, що збори відділ 47 ім. О. Басараб відбулися в неділю, 6-го лютого, в українській залі — 3rd & Carbon St., о год. 2:00 попол. Просимо всіх членів прийти на збори, будуть дуже важні справи до пологодження. — А. Малицька, предс.; А. Гавраз, кас.; М. Заблочкик, секр.

МАННЕРСВІЛ, ПА. — В-во св. о. Николая, відділ 78, повідомляє членів, що збори відбулися в неділю, 6-го лютого. Обов'язком всіх членів прийти і вклати своїх належистів. — Уряд.

КЛІВЛЕНД, О. — В-во св. Василия Вел. відділ 364 відбуло свої річні збори 1. січня 1955 р. і вбрано такий уряд: Гр. Кузьм, предс.; І. Коронич, заст.; І. Стойка, рек. секр.; В. Вредун, кас.; Е. Макарик, заст.; В. Владика, фін. секр.; Я. Крадчук, заст.; М. Сентий, П. Небожук, П. Красно, контр. комісія; М. Вілицький, П. Данелевич надирателі хворих мужчик; А. Шейка для жінок, Делегати до Злучених Організацій К. Мельник, М. Кузіз, П. Хімка. Збори відбуваються по 2-й неділі в місяці, о 2-й год. попол.

CLEVELAND, OHIO. — St. Mary's Lodge, Branch 112 had their annual meeting January 16, 1955 and the following are in office for 1955: E. Laluk, Pres.; P. Rizun, Vice Pres.; A. M. Cooper, Rec. Sec.; M. Kapral, Fin. Sec.; I. Prociw, Treas. Controllers: A. Lisky, E. Ssvchik, M. Fedak, Flag Bearers: Janiwski, Tymchyua, Romanovich, Chmel, Sick Callers: R. Sawchyn, E. Smilchak, C. Holobiec.

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 70 тисяч членів, є такою передовою народною установою американських і канадських українців, в списку членства якої не повинно забракнути жодного імені. Бо належати до У. Н. Союзу, значить належати до цього світового та бейного загалу, який творить і веде наше громадське життя.

Купуйте в Підприємствах, що оголошуються в „Свободі“!

ПОВІДОМЛЯЄМО,
що з причини смерті бл. п. Стефанія Ковбаснюк
ФІРМА
KOWBASNIUK AGENCY
БУДЕ ЗАКРИТА
в середу, четвер і п'ятницю. В суботу, 5-го лютого бюро буде ВІДКРИТЕ.

MISCELLANEOUS
MATTHEW A. BUYUS
UNDERTAKER
DIRECTOR
426 Lafayette Street
Newark 5, N. J.
MARKet 2-5172

КОЖНЕ АВТО!
МОДЕЛІ ВСІХ РОКІВ!
— рік сплати!
BOULEVARD
INSURANCE SERVICE
Roosevelt Ave., corner 108th St.
Corona, Long Island
Phone IL 7-6900

APPLIANCES
Any Make. Any Model.
Direct to you at whole sale at
DEALER'S COST
Fairmont Sales
932-8th Ave. (55th St.) N. Y. C.
PL 7-2876

ІНСТАЛЯЦІЯ ОГРІВАЛЬНИХ СИСТЕМ
на пару й гарячу воду.
Олімпік неві.
HANSON & O'HARA
205 Westervell Place
Oradell, New Jersey
COllax 2-2337

Читайте „Свободу“!

Д. Гуменної
ДІТИ
ЧУМАЦЬКОГО
ШЛЯХУ
IV-й том
Ціна \$2.50.
Замовляти:
"СВОБОДА"
P. O. Box 346
JERSEY CITY 3, N. J.

ВЖЕ ВИПІСОВ З ДРУКУ
ІЛЮСТРОВАННИЙ ЗБІРНИК
ДЛЯ ДОШКІЛЬНЯТ
ДЛЯ МАЛЯТ—
ПРО ЗВІРАТ
Вірні Катерини Перелісної
Ілюстрації Слави Сурмач
ЦІНА 60¢
Замовляти в кінгарті
„Свободи“
"СВОБОДА"
P. O. Box 346
JERSEY CITY 3, N. J.

ЯКЩО ВИ ЗДЕСПЕРОВА
НИ СИМПТОМАМИ АСТ
МАТИЧНИМ К А Ш Л Е М
ЧИ БРОНХІАЛЬНИМ ЗА
ПАЛЕННЯМ, ТО НЕ ПРО
ПУСТИТЕ НАГОДИ ЦЕ
ПРОЧИТАТИ

Ось великі симптоми для терпачих у звідомленнях про майже чудесну поміч на такі симптоми: важкий віддіх, почуття душення, спазматичний кашель під час задержки флегми, задихування та інші терпіння, які відуть у парі з астматичним кашлем та бронхіальним запаленням. Цей чудесний лік, званий PENNY, творить чудеса як від кашлю, так і від астми, і він одна доза, як відомо, приносить полегшення. Тепер цей лік доступний читачам цієї газети як і можуть одержати пляшку виснажуючи значно цей вирізок до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 38, Box 762, Peeks Kill, N. Y. Не треба виснажувати грошей. Вистарчить виснажити друком доклади Ваше ім'я і адресу на зворотній стороні конверта. Залплатіть поштареві \$3 і коштів пересилки COD, по одержанні фляшки. Коли Вам стане легше від поганих симптомів, Ви признаєте, що це є найкращий видаток, який Ви колинебудь зробили.

ТАРЗАН, ч. 3405. Вільний

В муках наполегливого змагання, під ударами вартівного, які робили великі синяки на його тілі, Тарзан почав слабнути.

Ділимося сумною вісткою, що дня 31-го січня 1955 упокоїлася
бл. п. СТЕФАНІЯ З СТАРЖИНСЬКИХ
КОВБАСНЮК
проживши 62 роки.
Похорон відбувається в четвер, о год. 9-й рано з церкви св. Володимира, 1st 14-та вул., на Flushing Cemetery, L. I.
Парастас відправиться в середу, о год. 7:30 вечера, в похоронному заведенні П. Яреми, на який Рідно і Знайомих запрошує
ДОЧКА І ЗЯТЬ.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ в НЬО ЙОРКУ
зі смутком повідомляє Членів Клубу та загал Українського Громадянства, що по довгий і тяжкий недугу у шпиталі Bellevue упокоївся ранком 30-го січня, заслужений член-прихильник Л. М. Клубу та загальновідомий Громадський діяч
інж. ОЛЕКСА ЛИТВИНЕНКО

ПАНАХИДИ відбуються в каплиці похоронного заведення П. Яреми у понеділок, 31-го січня, о год. 8. вечера, а у вівторок, 1-го лютого, о год. 8. вечера також будуть виголошені пращальні слова. У середу, 2-го лютого, о год. 9:30 рано там же відбується похоронна відправа і перевезення тіла до православної церкви св. Володимира 334 Е. 14. вул. з якої по Службі Божій вивіз тіла на кладовище.
Управа Л. М. Клубу в Нью Йорку.

УПРАВА Т-ва „КУЛЬТУРА“— ВІДДІЛ 457 У.Н.С. В НЬО ЙОРКУ
повідомляє своїх членів, що в неділю, 30-го січня ц. р. по довгий та важкий недугу помер у 57-ому році життя основоположник та заслужений довголітній секретар Відділу
бл. п. інж. ОЛЕКСА ЛИТВИНЕНКО
родом з Київ, Україна.

Закликаємо членів Відділу віддати останню пошану Покійникові, якого тілні останки лежать в похоронному заведенні Петра Яреми.
Похорон відбувається в середу, 2-го лютого, о год. 9:30 рано з Православної Церкви св. Володимира, 334 East 14th St.

Управа.

Членам ОБВУА та всім колишнім Воякам
України
подаємо сумну вістку, що
сл. п. інж. Олекса ЛИТВИНЕНКО
б. поручник Дієвої Армії У.Н.Р., член-основник Об'єднання бунівших Вояків Українців в Америці та б. член його Головної Управи, помер в Нью Йорку дня 30-го січня 1955 р., на 58-ому році трудовитого життя.
ПАНАХИДИ будуть відслужені в похоронному заведенні Петра Яреми в Нью Йорку в понеділок, 31-го січня та у вівторок, 1-го лютого, кожного дня о годині 8-й вечера.
Похорони відбуваються в середу, 2-го лютого, о год. 9:30 ранку з того ж похоронного заведення до Православної Церкви св. Володимира при 14-й вулиці в Нью Йорку, а звідти на цвинтар у Ваунд Брук, Н. Дж.
Закликаємо членів ОБВУА віддати помершому Побратимові Зброї остаттню послугу.
Вічна Поми Пам'ять!
Головна Управа ОБВУА.

НОВІ ВИДАННЯ КНИЖОК
що їх можна дістати в кінгарті
„СВОБОДИ“:

1. Поміж берегами — Д. Ярославська — \$2.20
Найцікавіша повість життя емігрантів у Німеччині перед масовим виходом за океан.
2. Буря над Львовом — В. Марська — \$2.20
Хвилююча повість з часів першої окупації Львова більшовиками.
3. Дочка Монтезуми, — 2 томи, Г. Райдер Гаггард — \$3.00
Надзвичайно цікава повість для юнацтва з часів завоювання Мексико.
4. Зелений Дні — Л. Оленко — \$1.20
Перший і останній навігаторський твір юної.
5. Генерал W — Б. Полянчик — \$2.50
письмениці, що трагічно згинула в 1945 р.

СВОБОДА, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

РОЗШУКИ
Потшукує сина ІВАНА ЗАХАР-КІВ ур. в Березанях, пов. Березань, який будучи в польській армії попав у німецький полон (1939 р.). Працював у Вреслі, а опісля був забраний до концетраційного табору „Гузен“, пошта Сан-Георжен, Обердонау, номер в'язня 48144. Хто знав би про його долю то прошу повідомити батька. Адреса: Mychajlo Zacharkiw, 3 Janette Ave., Binghamton, N. Y.

Катерина Бобрик
замуж. Вискан
потшукує

Василь Земленського
який виїхав в 1928 р. до Канади. Хто знав би про нього або він сам, прошу писати на адресу:

KATHERINE BEJAN
48 Fowler Street
Kansas City, Kansas

Пані Ірена ПІК-БІЯКЕ
відповість, маю вісті від Вашої Матері. Пишіть до:
Boxholder Apt. 8,
259 East 10th Street,
New York, N. Y.

Петро МІСЬКО потшукує свою жінку Ірину і дочку Гелену МІСЬКО, бл. 11. років, могого друга Андрія ПІНІШКА з дуже важкої справи. Хто знає про їхнє місце перебування прошу ласкаво голосити на адресу:
PETRO MISKO
307 Vanderslice Street
Phoenixville, Penna.

КНИЖКА І ЧАСОПИСО
— НАЙНЕОБХІДНІШІ РЕЧІ
В ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ
РОДИНИ.

ЗМІНА АДРЕСИ

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб односторонньо з повідомленням про зміну адреси обов'язково прислалася поштовими марками 10 ЦЕНТІВ за виготовлення нової адресної клітки, а членів УНО ще й число свого Відділу.

Адміністрація
„Свободи“.

Вже випісов з друку збірник

„БАЙКАР“
ІВАНА МАНИЛА
Ціна \$1.00
Замовлення враз з належистістю надіслати:
"СВОБОДА"
83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Примітка: книгу „Байкар“ вимагають усіх українських кінгартів.

„МІЗАР“
ВОРОГ
РЕВМАТИЗМУ
Випробуваний середній проти ревматизму й перестуду. Допомагає при болях в руках, ногах і в крижі. Усі ці недуги зникають після вжиття „МІЗАРУ“. Великий зойк коштує \$7.00. Належистість посилає разом з замовленням на адресу:
JOSEPH SOROKOWSKI
900 N. Taylor Ave., Oak Park, Ill.

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна, і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
John Bunko
Licensed Undertaker
& Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Застається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦІ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568